

FIBS
Parempaa liiketoimintaa

Vuosikertomus 2015

Sisällys

Hallituksen puheenjohtajan katsaus	4
Toiminnan tavoitteet ja painopisteet	5
Jäsenet	8
Palvelut ja muu toiminta	12
Tilaisuudet	12
Koulutus- ja kehittämispalvelut	14
Haku- ja rekisteröintipalvelut	19
Viestintä ja markkinointi	20
Vaikuttamistyö ja kansainvälinen yhteistyö	21
Hallinto ja henkilöstö	25
Tulostavoitteet ja talous	26
Jäsenet 31.12.2015	29

Vuoden 2015 avainluvut ja kohokohdat

- FIBSillä oli vuoden lopussa **273** jäsentä – uusia jäseniä saatiin **41**, jäsenmäärä kasvoi **7,5 %** edellisvuoteen verrattuna
- Jäsenistä **75 %** on yrityksiä, näistä suuria yrityksiä lähes **60 %**
- Merkittävää oli erityisesti maan suurimpien pankkien, työeläkeyhtiöiden, sosiaalivakuuttajien ja elinkeinoelämän järjestöjen liittyminen jäseneksi
- FIBSin monimuotoisuusverkostolla oli vuoden lopussa **77** jäsentä – jäsenmäärä kasvoi edellisvuoteen verrattuna **36 %**
- Tilaisuuksia järjestettiin **42** – tilaisuuksiin osallistui vuoden aikana kaikkiaan yli **2 200** henkeä mukaan luettuna toukokuussa neljättä kertaa järjestetty RATKAISUN PAIKKA -tapahtuma
- Kaikkiaan **19** yritystä on suorittanut FIBSin Biodiversiteetin Master Class -valmennuksen ja **32** yritystä ihmisoikeuskoulutuksen vuodesta 2014 alkaen
- Maaliskuussa julkistettiin FIBSin kolmannen yritys vastuututkimuksen tulokset
- Marraskuussa FIBS osallistui ympäristöministeriön yhteistyökumppanina kansainväliseen CBD Business & Biodiversity Forum 2015 -tapahtumaan, ja vastasi kolmatta kertaa Suomen vastuullisuusraportointikilpailun palkintojenjakotilaisuuden järjestelyistä ja kilpailun koordinoinnista
- Loppuvuoden tilaisuuksien keskeisiä teemoja olivat YK:n uudet kestävä kehityksen tavoitteet sekä yritystoiminnan sosio-ekonomiset vaikutukset
- Vuoden jäsen- ja hanketuotot olivat **551 000** euroa ja tulos **26 000** euroa ylijäämäinen

Hallituksen puheenjohtajan katsaus

FIBS:n vuosi 2015 oli uuden strategiamme ensimmäinen täytäntöönpanon vuosi. Olemme parhaiden vastuullisten liiketoimintaratkaisujen ja -käytäntöjen esilletuojia, yritysten ja muiden toimijoiden verkottaja sekä keskustelunherättäjä. Jatkoimme aikaisempien vuosien positiivista kehitystämme haastavasta kotimaisesta ja globaalista toimintaympäristöstä huolimatta: tämä näkyy sekä määrällisten että laadullisten toimintamittarien kautta.

Suomalaisen yhteiskunnan ja yritysmaailman ympäristö- ja sosiaalisen vastuullisuuden taso on noussut mm. kansainvälisten arvioiden sekä tutkimustemme mukaan. Maaliskuussa julkaistun neljännen FIBS:n yritys vastuututkimuksen mukaan vastuullisuuden keskeiset hyödyt ja toimintamallit ovat levinneet suurista edelläkävijäyrityksistä alihankintaverkostojen kautta myös pk-sektorille. Yli 200 yritysjohtajaa, joista puolet oli toimitusjohtajia, kattaneen tutkimuksen tulokset vahvistivat tätä.

Eräs keskeinen indikaattori työllemme on yritysten kiinnostus tulla mukaan verkostoomme. FIBS:n jäsenmäärä kasvoi 7,5 % ja ylitti vuodelle asetetut tavoitteet: vuoden lopussa FIBSillä oli jo 273 jäsentä. Suomen kymmenestä suurimmasta yrityksestä nyt jo yhdeksän on jäseniämme. Ilahduttavaa on jo mainitun teollisuuden ja kaupan pk-yritysten lisääntynyt mielenkiinto, finanssisektorin kiinnostus sekä teollisuuden ja kaupan toimialajärjestöjen kanssa kasvanut yhteistyö. Nykyiset jäsenemme ovat myös antaneet sekä tilaisuuksistamme että palvelustamme yleisesti kiitettävän arvosanan.

Tilaisuuksia järjestimme vuoden aikana ennätysmäärän (42), ja niiden kokonaisosallistujamäärä ylitti 2200 rajan. Määrän lisääntymistä selittävät erityisesti hanke- ja projektikohtaiset teemalliset työpajat. Toukokussa neljännen kerran järjestetty

RATKAISUN PAIKKA -tapahtuma keräsi taas yli 700 osallistujaa kuuntelemaan kansainvälisiä huippupuhujia.

Sosiaalisella puolella monimuotoisuusverkostomme kasvoi peräti 36 prosenttia, jo 77 organisaatiota on allekirjoittanut monimuotoisuussitoumuksen. Järjestimme kymmenelle uudelle suuryritykselle ulkoministeriön tuella ihmisoikeuskoulutusta osana Yritysvastuu & globaali kehitys -ohjelmaamme. Olimme vahvasti mukana uudistuneessa yritysvaluoriraportointikilpailussa, jonka uusi, viiteen sisältöteemaan keskittynyt, johtavien suomalais-

yritysten parantunutta avoimuutta heijastanut arviointikonsepti sai paljon positiivista palautetta.

Ympäristöpuolella FIBS on toteuttanut omaa kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumustaan ja kutsuttiin kuluneen vuoden aikana pääministerin vetämän Suomen kestävä kehityksen toimikunnan työhön mukaan. Olemme myös jatkaneet ympäristöministeriön tuella yritykset ja biodiversiteetti -ohjelmaa ja kouluttaneet uuden 10 yrityksen Master Class -ryhmän, jossa erityisesti rakennusala oli vahvasti mukana. Myös Pariisin merkittävä ilmastopöytäsohjelma oli agendallamme.

Kaikessa jäsenpalvelutyössä noudatamme arvokas: yhteisöllisyyttä, innostavuutta ja edelläkävijyyttä. Vahvistimme nyt myös sisäisiä johtamis- ja hankintaprosessejamme vastaamaan uudistunutta strategiaamme.

Haluaisin lämpimästi kiittää FIBS:n toimitusjohtajaa ja koko henkilöstöä erinomaisesta työstä sekä kaikkia jäseniämme ja yhteistyökumppaneitamme ajallisesta ja rahallisesta panoksesta, mikä on ollut tilaisuuksiemme ja koulutushankkeidemme onnistumisen kannalta täysin ratkaisevaa.

Minna Aila

Hallituksen puheenjohtaja, FIBS

Toiminnan tavoitteet ja painopisteet

FIBS edistää taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti vastuullista liiketoimintaa Suomessa. Autamme yrityksiä tekemään parempaa liiketoimintaa tarjoamalla tietoa parhaista kestävästä kehityksestä mukaisista käytännöistä, työkaluista ja ratkaisuista muun muassa johtamisen, strategisen suunnittelun ja riskienhallinnan tueksi.

FIBS:n uusi toimintastrategia vuosille 2015–17 hyväksyttiin verkoston vuosikokouksessa maaliskuussa 2015. Strategia pohjautuu FIBS:n visioon ”Vastuullisuus on suomalaisyritysten keskeinen menestystekijä” ja missioon ”FIBS on jäsentensä paras kumppani vastuullisuustyössä”.

Lähivuosien neljä strategista tavoitettamme ovat:

- **Pysyä jäsenten tärkeimpänä** yhteistyökumppanina tarjoamalla eniten lisäarvoa
- **Kasvattaa yhteiskunnallista vaikuttavuutta** asiantuntemuksen sekä aktiivisen ja laaja-alaisen yhteistyön kautta
- **Säilyttää johtoasema** sosiaalisen pääoman alueella tarjoamalla jäsenille olennaisinta tietoa
- **Tulla merkittäväksi toimijaksi** luontopääoman valuutoilla alueilla

Keskeiset keinomme strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi ovat alan parhaiden jäsenpalveluiden tarjoaminen, vaikuttajaroolin kehittäminen sekä tavoitteellinen yhteistyö.

Jäsenpalveluihimme kuuluvat räätälöity tuki eri toimialojen yrityksille vastuullisen liiketoiminnan kehittämiseksi, mm. kansainvälisten yhteistyöverkostojemme kautta saatavan alan uusimman tiedon jakaminen sekä näkyvyys jäsenten vastuullisille ratkaisuille ja käytännöille.

Vaikuttajaroolia kehitämme nostamalla entistä näkyvämmiin esiin yritys vastuun liiketoimintahyödyt, yritysten uusimmat kestävästä kehityksestä mukaiset innovaatiot ja uudet kansainväliset aloitteet sekä ottamalla kantaa ajankohtaisiin alan kysymyksiin.

FIBS:n arvot käytännön toiminnassa

FIBS:n arvoja ovat edelläkävijäisyys, yhteisöllisyys ja innostavuus. Keväällä 2015 määrittelimme edelleen, miten arvot näkyvät FIBS:n käytännön toiminnassa.

Edelläkävijöinä herätämme kiinnostusta alan käytäntöihin ja malleihin, olemme ajan hermolla ja tarjoamme jäsenillemme tuoreita teemoja sekä monipuolista sisältöä. Tiiminä tartumme rohkeasti uusiin ideoihin ja haastamme itseämme myös ottamaan riskejä. Haluamme ennakkoluulottomasti kokeilla erilaisia työnteon tapoja ja kehittää uusia hyviä käytäntöjä.

Innostavuus näkyy meillä iloisena tekemisen meininkinä, ideoiden ja ajatusten jakamisena sekä haluna oppia uutta. Tavoitteemme on myös innostaa jäseniämme kokeilemaan ja kehittämään uusia toimintatapoja. Positiivinen asenne, hyvä yhteishenki ja työkalvereiden mukavat kohtaamiset ovat meille tärkeitä. Muistamme myös arjen kiireen keskellä kannustaa toisiamme.

Yhteisöllisyys on meille avoimuutta, oman osaamisen jakamista ja luottamusta tiimiin. Annamme arvoa muiden työlle ja mielipiteille. Haluamme, että kaikkien on mukava tulla töihin ja hyvä olla töissä omana itsenään, ja otamme ilolla vastaan erilaiset näkökulmat, toiveet ja ajatukset, joiden pohjalta kehitämme uutta.

Tavoitteellista yhteistyötä toteutamme mm. kehittämällä uusia sidosryhmäyhteistyömaileja jäsenten vastuullisen liiketoiminnan tueksi, fasilitoimalla yhteistyöhankkeita ja kumppanuuksia sekä rakentamalla liiketoimintalähtöisiä yhteistyöprojekteja.

Teemoina sosiaalinen ja luontopääoma, taloudelliset vaikutukset ja vastuullisuus kilpailutekijänä

Tilaisuuksien, kehittämishankkeiden ja muun toiminnan keskeiset teemat määritellään ottamalla huomioon jäsenten ja yhteistyökumppaneiden toiveet ja näkemykset, yritysvaluuttatrendit Suomessa ja muualla maailmassa sekä yleiset elinkeinoelämän painopisteet ja kehityssuunnat. Lähivuosien aikana nostetaan esiin erityisesti YK:n kestävän kehityksen tavoitteet yritysten innovaatioiden lähtökohtana ja liiketoiminnan reunaehtoina. Käsiteltävät teemat jakautuvat neljään kategoriaan:

- **Sosiaalinen pääoma:** monimuotoisuuden johtaminen, syrjimättömyys ja ihmisoikeudet
- **Luontopääoma:** biodiversiteetin suojelu Suomessa ja globaalisti, biotalous ja -innovaatiot
- **Taloudelliset vaikutukset:** verotus, etiikka, sääntöjen noudattaminen, vastuullisuus sijoitus- ja rahoitustoiminnassa, ESG-tekijöiden (ei-taloudellisen tiedon) arvottaminen ja raportointi
- **Vastuullisuus kilpailutekijänä:** asiakkaiden ja muiden sidosryhmien osallistaminen, viestintä, myynti ja markkinointi, tuotteiden ja palveluiden vastuullisuusstrategia, liiketoimintainnovaatiot

Strategiajakson ensimmäisenä vuonna onnistuimme tavoitteiden toteutuksessa hyvin tai kohtuullisesti. Jäsenhankinnan ja jäsenyytyvyyden osalta asetetut tavoitteet ylittyivät selvästi. Räättälöityjen jäsenpalveluiden osalta olemme mm. luoneet rakennusteollisuusalan biodiversiteetin suojeluun liittyvät käytännöt yhdessä alan toimijoiden kanssa, jakaneet tietoa WBCSD-verkoston kehittämästä SDG Compass -työkalusta sekä esitelleet jäsenten ratkaisuja ja käytäntöjä RATKAISUN PAIKKA -tapahtumassa sekä muissa tilaisuuksissa. Kansainvälistä näkyvyyttä ovat saaneet monimuotoisuusverkostomme yritys-esimerkit, jotka hyväksyttiin WBCSD:n Global network-led business solutions -tietokantaan. Vaikuttajarooliamme kasvatimme mm. kommentoimalla Suomen uutta kehityspolitiikan linjausta sekä Suomen kestävän kehityksen toimikunnan ja muiden alan keskeisten ohjaus- ja työryhmien jäsenenä.

FIBSin omat vastuullisuusperiaatteet ja -käytännöt julkaistiin

FIBSin kaltaisten pienten organisaatioiden omien vastuullisuusperiaatteiden määrittely jää helposti muiden kiireellisempien töiden jalkoihin. Määrittelytyö on myös haastavaa, sillä järjestöille suunnattuja suunnittelumalleja tai käytännön esimerkkejä ei juuri ole olemassa.

Suomen laajimpana yritysvastuuverkostona ja alan keskeisenä vaikuttajana, oman toiminnan vastuullisuuden kehittäminen, arviointi ja siihen panostaminen on FIBSille tärkeää. Haluamme myös ”tehdä kuten saarnaamme” eli toimia hyvänä esimerkkinä muille organisaatioille. Näistä syistä julkistimme kuluneen vuoden lopulla omat vastuullisuusperiaattemme henkilöstön ja hallinnon, ympäristön, talouden, sidosryhmäyhteistyön ja hankintojen osalta. Vastuullisuusperiaatteet selkeyttävät ja tehostavat jokapäiväistä toimintaamme ja auttavat samalla viestimään käytännön tekojen merkityksestä.

Jäsenet

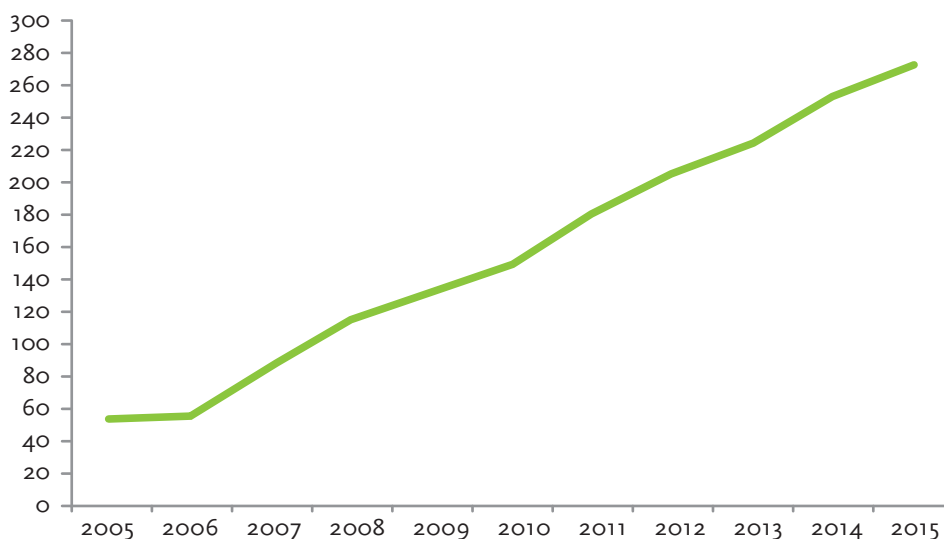
FIBS:n jäseneksi voivat liittyä kaikki yritykset ja muut organisaatiot, jotka pyrkivät toiminnassaan edistämään yhteiskuntavastuuta. Monimuotoinen jäsenistö on FIBS:n keskeinen lisäarvo: tarjoamme yrityksille ainutlaatuisia verkostoitumismahdollisuuksia järjestöjen, julkisen sektorin ja muiden yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa.

FIBS:n jäsenmäärä kasvoi edelleen kuluneen vuoden aikana ja oli vuoden lopussa 273 (254 vuonna 2014). Uusia jäseniä saatiin 41 (46), jäsenyyden irtisanoi 25 (16). Jäsenmäärän nettokasvuprosentti oli 7,5 % (13 %). Vuodelle asetettu jäsenmäärän viiden prosentin kasvutavoite ylittyi, mutta vaativa taloustilanne vaikutti selvästi jäsenyytensä irtisanoneiden yritysten määrään.

Jäsenhankinnan tavoite täyttyi erityisesti suurten yritysten ja toimialajärjestöjen sekä teollisuuden ja palvelualueiden pk-yritysten osalta. Jäsenpohja vahvistui sekä vähittäiskaupan että rahoitus- ja työeläkeyhtiöiden osalta.

Suurista yrityksistä FIBS:n jäseneksi liittyivät mm. Altia, Elo, Ensto, Kemira, Nordea, Tokmanni ja Tuko Logistics. Toimiala- ja edunvalvontajärjestöistä jäseniksi liittyivät mm. Rakenusteollisuus RT ja Teknologiateollisuus ry. Pienemmistä teollisuuden ja kaupanalan toimijoista verkostoon liittyivät mm. Finlayson, Halti, Meira, Reima ja SICK, ja muista toimijoista mm. Henry ry, Kansaneläkelaitos ja Suomalaisen Työn Liitto. Pk-yritysten osalta ilahduttavaa oli kansainvälisten teollisuuden ja kaupan toimijoiden liittyminen niin FIBS:n kuin monimuotoisuusverkoston jäseneksi sekä osallistuminen mm. FIBS:n eri koulutusohjelmiin.

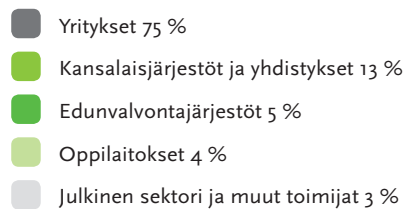
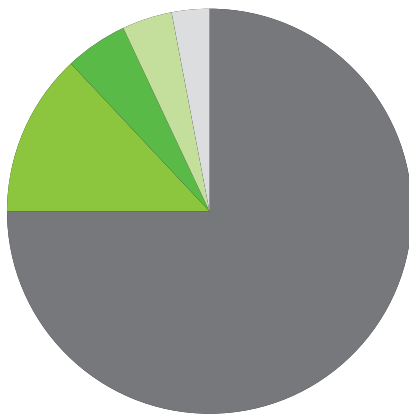
FIBS:n jäsenmäärän kehitys 2000–2015

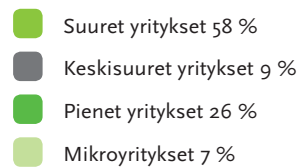
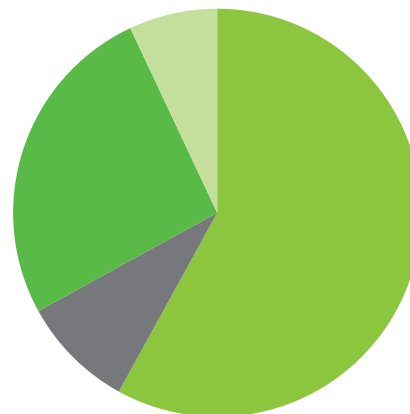

Jäsenistä 204 (75 %) on yrityksiä, näistä suuria yrityksiä 122. Yrityksistä 36 oli Nasdaq OMX Helsingissä listattuja pörssiyrityksiä ja yli 30 ulkomaisten listattujen yhtiöiden Suomen tytäryhtiöitä. Jäsenistä 13 prosenttia oli järjestöjä ja yhdistyksiä, viisi prosenttia edunvalvontajärjestöjä, neljä prosenttia oppilaitoksia ja loput julkisen sektorin toimijoita sekä muita organisaatioita. Yhdeksän kymmenestä Suomen suurimmasta yrityksestä on jo FIBSin jäsen, 100 suurimmasta yli puolet.

FIBSin jäsenjakauma vuonna 2015

FIBSin yritysjäsenet vuonna 2015

FIBS:n jäsenmäärän tasainen kasvu viimeisen 10 vuoden ajan sekä tähän asti vastuullisuuskeskustelun ulkopuolelle jättäytyneiden toimijoiden liittyminen verkostoon viime vuosien aikana ovat yksi osoitus yritysvastuun merkityksen kasvusta Suomessa. Myös laajempi yhteiskunnallinen keskustelu yritysvastuun eri teemoista on lisääntynyt. Kuluneen vuoden aikana erityisesti rahoitusalan toimijat ja instituutiosijoittajat niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa ovat alkaneet kiinnittää täysin uudella tavalla huomiota esimerkiksi ilmastonmuutoksen liiketoimintariskeihin, ja sijoituksia on alettu siirtää pois fossiilista polttoaineista. Tämä kehityssuunta nostaa yritysvastuukeskustelun täysin uudelle tasolle, ja vaikuttaa tulevaisuudessa mitä todennäköisemmin myös FIBS:n jäsenmäärään ja -rakenteeseen.

Jäsenet entistä tyytyväisempiä FIBS:n palveluihin

FIBS:n vahvuus ja keskeinen lisäarvo jäsenille on monimuotoinen jäsenkunta. Jäsenistön laaja-alaisuus on myös haaste, koska haluamme tarjota alan parasta palvelua kaikille jäsenillemme.

Suurille edelläkävijäyrityksille tarjoamme koulutuspalveluita, joissa esitellään WBCSD:n ja muiden kansainvälisten yhteistyöverkostojemme kehittämiä alan uusimpia toimintamalleja ja työkaluja. **Keskisuurille yrityksille** tarjolla on tukea toiminnan itsearviointiin ja sidosryhmäyhteistyön kehittämiseen. **Pienille yrityksille** tarjoamme puolestaan tukea vastuullisuustyön käynnistämiseksi sekä tuote- ja palveluinnovaatioiden kehittämiseksi. **Kansainvälisten yritysten** Suomen tytäryhtiöille tarjoamme esimerkkejä rakentaa mainetta hyvänä yrityskansalaisena, **elinkeinoelämän toimialajärjestöille** tarjolla on ajankohtaista tietoa eri vastuullisuusteemoista järjestöjen oman jäsenhankinnan ja -palveluiden kehittämisen tueksi. **Kansalaisjärjestöille, oppilaitoksille, tutkimusyhteisöille** ja muille vastaaville yhteiskunnallisille toimijoille tarjoamme mahdollisuuden kehittää yritysyritystä sekä osallistua yritysten yhteiskuntavastuun kehittämishankkeisiin.

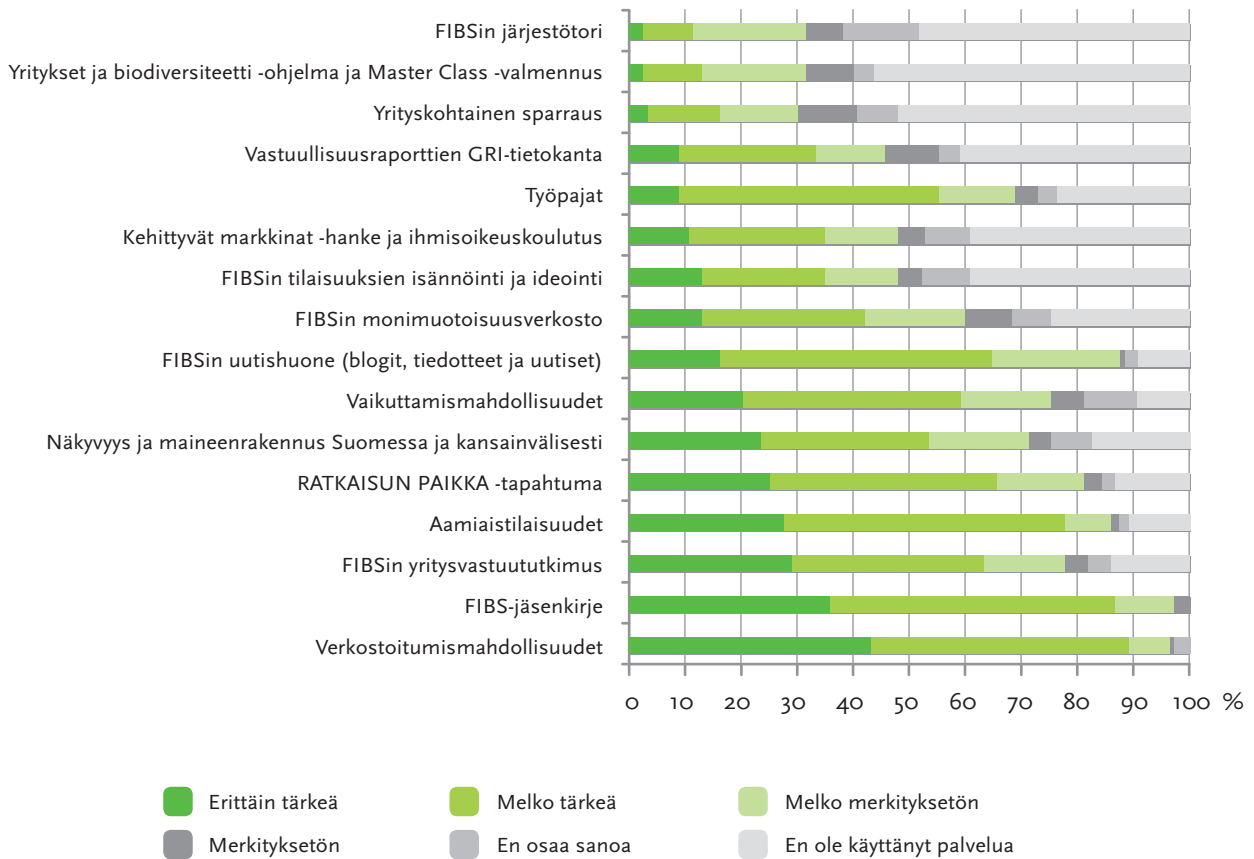
Palveluidemme laatua mittaamme vuosittaisten jäsenkyselyiden, tilaisuuksista saatujen palautteiden sekä jäsentapaamisten kautta. Vuoden 2015 jäsenkyselyn ilahduttavin tulos oli jäsenyytä kasvun kasvu: 85 prosenttia (81 % vuonna 2014) vastaajista katsoo FIBS:n onnistuneen jäsenpalveluissaan hyvin tai erittäin hyvin. Vastaavasti entistä useampi eli 83 prosenttia (80 %) kyselyyn vastanneista kertoi voineensa hyödyntää FIBS:n palveluita omassa työssään.

FIBS:n tärkeimpänä palveluna pidetään verkostoitumismahdollisuuksia, suosittuja ovat myös tietopalvelut (jäsenkirje ja uutishuone) sekä tilaisuudet. Kyselyn avoimissa vastauksissa toivottiin mm. lisää toimintaa Helsingin ulkopuolelle sekä enemmän pienille organisaatioille ja yritysvastuun aloittelijoille suunnattuja palveluita.

FIBS:n ja Henry ry:n yhteistyöhanke nostaa vastuullisuuden HR:n agendalle

FIBS ja henkilöstöjohdon verkosto HENRY ry käynnistivät vuoden 2015 lopulla yhteistyön, jonka tavoitteena on lisätä suomalaisyritysten henkilöstöjohdon tietoisuutta vastuullisen liiketoiminnan teemoista sekä omasta roolistaan vastuullisuuskysymysten osalta, kuin myös vahvistaa HR- ja yritysvastuutoimintojen välistä dialogia ja yhteistyötä. Yhteistyö sisältää alkuvaiheessa mm. yhteistilaisuuksia. Yhdistykset toimivat myös toistensa kannatusjäseninä, mikä auttaa vahvistamaan molempien organisaatioiden työntekijöiden osaamista sekä integroimaan yhteiset näkökulmat käytännön toimintaan. FIBS osallistuu myös HENRY:n tammikuussa 2016 käynnistyvän Vastuullisuus ja HR-verkoston toiminnan suunnitteluun ja vetämiseen.

FIBSin tärkeimmät jäsenpalvelut (FIBSin jäsenkysely 2015)

Palvelut ja muu toiminta

FIBSin tavoitteena on tarjota Suomen parasta yritysvastuupalvelua. Palveluitamme ovat tilaisuudet, koulutus- ja kehittämishankkeet sekä haku- ja rekisteröintipalvelut. Näiden lisäksi tarjoamme tieto- ja uutispalveluita muun viestintä- ja markkinointityön puitteissa. Muita toiminnan painopisteitämme ovat vaikuttamistyö ja kansainvälinen yhteistyö.

TILAISUUDET

FIBSin omat sekä yhteistyössä muiden kanssa järjestetyt seminaarit, työpajat ja tapahtumat ovat keskeisin ja näkyvin osa FIBSin palvelukokonaisuutta. Aamiaisseminaarit ovat olleet vuodesta toiseen FIBSin suosituimpia tilaisuuksia. Hyvää palautetta on myös saatu viime vuosina järjestetyistä ns. tiimityöpajoista, joihin yritykset voivat osallistua 3–4 hengen kokoonpanoina, sekä pienryhmätilaisuuksista.

Kuluneen vuoden aikana järjestimme 42 tilaisuutta (36 vuonna 2014). Tilaisuuksiin osallistui 2 209 asiantuntijaa, päättäjää ja vaikuttajaa yrityksistä ja muista organisaatioista (2 290).

Tilaisuuksien teemoina olivat sosiaalisen pääoman osalta toimitusketjujen vastuullisuus, YK:n uudet kestävä kehityksen tavoitteet, uuden yhdenvertaisuuslain vaikutukset yritysten toimintaan, henkilöstön sitouttaminen vastuullisuustavoitteisiin ja käytännön työhön, vastuullinen johtaminen sekä monimuotoisuusjohtamisen käytännön toteutus. Ympäristövastuun osalta teemoina olivat resurssitehokkuuden kehittäminen, biodiversiteetin huomioiminen sijoitustoiminnassa sekä uuden ilmastopöytäkirjan ja -politiikan vaikutukset liiketoimintaan.

Muita vuoden aikana käsiteltyjä yritysvastuuteemoja olivat mm. digitalisaation vaikutukset yksityisyyden suojaan ja esteettömyyteen, yritysvastuutavoitteiden arviointi, seuranta ja mittaaminen, sidosryhmäviestintä ja yhteiskunnallinen markkinointi.

Neljättä kertaa järjestettyyn RATKAISUN PAIKKA -tapahtumaan osallistui lähes 700 henkeä (600). Tapahtumassa kuultiin inspiroivia esimerkkejä uusista kestävästä innova-

CBD Business & Biodiversity Forum ensimmäistä kertaa Suomessa

Lähes 300 yritysten, järjestöjen ja julkisen sektorin edustajaa eri puolilta maailmaa kokoontui marraskuussa Finlandialolle kaksipäiväiseen tapahtumaan kuulemaan, miten liiketoiminta ja luonnonsuojelu yhdistetään öljy-, kaivos-, maa- ja metsätaloussektoreilla. Lisäksi tarjolla oli tietoa luonnon monimuotoisuuteen liittyvistä rahoitusmekanismeista sekä biodiversiteetin roolista hankinnoissa ja toimitusketjujen hallinnassa.

Tapahtumassa esiteltiin myös FIBSin Yritykset ja biodiversiteetti -ohjelman sekä biodiversiteetin Master Class -valmennuksen käytäntöjä ja tuloksia viimeisen kahden vuoden ajalta. Tapahtuman yhteydessä julkaistiin englanninkielinen versio FIBSin työkirjasta ”Lisäarvoa luonnosta ympäristöä säästäen”, johon on koottu vuoden 2014 Master Class -valmennukseen osallistuneiden suomalaisyritysten biodiversiteettikäytäntöjä.

Tapahtuman järjesti ympäristöministeriö yhteistyössä FIBSin ja kansainvälisen biodiversiteettisopimuksen (Convention on Biological Diversity, CBD) sihteeristön kanssa. Foorumi on osa YK:n luonnon monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen (Convention on Biological Diversity, CBD) yritys yhteistyöhön liittyvää aloitetta, ja järjestettiin nyt ensi kertaa Euroopassa.

Neljännessä RATKAISUN PAIKKA -tapahtumassa kuultiin jälleen alan johtavien asiantuntijoiden innostavia puheenvuoroja. Australialainen Jason Foxx (alhaalla vas.) piti luentonsa videon välityksellä. Ylen uutisjuontaja Jukka-Pekka Rantanen (alhaalla kesk.) haastatteli puhujavieraita seminaarien väli-ajoilla.

tioista ja käytännöistä, kuten yhdysvaltalainen LYF Shoes -kenkäkonsepti, jossa yhdistyvät materiaalitehokkuus ja työpaikkojen luominen, sekä käyttäytymistielijöiden kehittämä Nudge-toimintamalli, jonka avulla on mahdollista päästä eroon stereotyyppisestä ajattelusta ja kehittää yritysten sisäistä päätöksentekoa.

Vuoden aikana tilaisuuksissa kuultiin kaikkiaan 147:ää puhujavierasta (100 vuonna 2014), näiden joukossa mm. Adam Elman (Marks & Spencer), Tinna Nielsen (Arla Foods), Tobias Webb (Innovation Forum) ja Peter van de Wijs (Globe Scan).

Sekä osallistujamäärillä mitattuna että tilaisuuksista saadun palautteen perusteella jäseniä kiinnostivat kaikki yritys vastuun teemat lähes yhtäläisesti. Niin teemojen kiinnostavuudesta kuin kaikkien tilaisuuksien korkeasta tasostakin kertoo osallistujien tilaisuuksille antama keskimääräinen yleisarvosana, joka nousi edellisvuoteen verrattuna ollen 4,3 / 5 (4,1 / 5). Parhaan arvosanan (4,8 / 5) sai henkilöstön sitouttamista vastuullisuuteen käsittelevä tiimityöpaja. Hyvää palautetta saatiin myös monimuotoisuusverkoston viestintätyöpajasta (4,7 / 5) sekä aamiaisseminaareista, joissa teemoina olivat sosio-ekonomisten vaikutusten mittaaminen (4,7 / 5) sekä vastuullisuus toimitusketjuissa (4,6 / 5).

20. kertaa järjestetty Suomen vastuullisuusraportointikilpailu oli yksi FIBSin yhteistyötalaisuuksista vuonna 2015. Vuoden parhaaksi raportoijaksi valittiin Stora Enso. Kilpailun järjestivät Aalto-yliopisto, FIBS, Nasdaq Helsinki, Suomen Tilintarkastajat ry, työ- ja elinkeinoministeriö, Ympäristöjohtamisen yhdistys ja ympäristöministeriö.

Vuoden lopulla kokeiltiin tilaisuuksien videointia, jotta myös FIBSin pääkaupunkiseudun ulkopuolella toimivat jäsenet voisivat hyötyä paremmin tilaisuuspalveluista. Lokakuussa järjestetty 17 näkökulmaa parempaan liiketoimintaan -seminaari on ollut tilaisuuden jälkeisen katsottavissa Youtubessa. Tilaisuuksien videointia jatketaan tulevana vuosina resursien puitteissa.

KOULUTUS- JA KEHITTÄMISPALVELUT

FIBSin monimuotoisuusverkosto

Vuonna 2012 perustetun monimuotoisuusverkoston jäsenmäärä jatkoi kasvuaan ollen vuoden lopussa 77 (58 vuonna 2014), jäsenistä 53 on yrityksiä. Valtaosa (70) verkoston jäsenistä on myös FIBSin jäseniä.

Monimuotoisuusverkoston jäsenmäärän kasvu heijastaa lisääntyvää kiinnostusta henkilöstön ja asiakkaiden monimuotoisuuden johtamista kohtaan. Monimuotoisuuden johtaminen on ollut Suomessa aina viime vuosiin saakka jokseenkin tuntematon käsite useimmille yrityksille. Kuluneen vuoden aikana oli kuitenkin jo selvästi havaittavissa, että niin yritysten tietämys kuin julkinen keskustelukin teemasta ovat selvästi lisääntyneet. Tähän ovat vaikuttaneet muun muassa uusi yhdenvertaisuuslaki, työväestön ikääntyminen sekä kuluneen vuoden aikana kärjistynyt pakolaiskriisi, jotka toisaalta pakottavat yritykset

uudistamaan johtamiskäytäntöjään mutta tarjoavat samalla mahdollisuuksia kehittää liiketoimintaa.

Myös monimuotoisuusverkoston jäsenyritykset ovat alkaneet kehittää monimuotoisuuden johtamista entistä systematisemmin, monet niistä FIBSin luomaa monimuotoisuuden itsearviointimallia ja opasta sekä muita palveluita hyödyntämällä.

Kansainvälinen yhteistyö tiivistyy

Kuluneen vuoden aikana järjestettiin 10 monimuotoisuuden johtamiseen liittyvää seminaaria ja työpajaa. Tilaisuuksissa mm. tehtiin organisaatioiden nykytilan kartoituksia, määriteltiin monimuotoisuusjohtamisen hyötyjä ja haasteita sekä kuultiin millaisia synergiaetuja HR ja vastuullisuus tuottavat. Lisäksi jaettiin tietoa ja kokemuksia siitä, kuinka henkilöstö sitoutetaan vastuullisuustavoitteisiin ja -toimintaan, miten päästään eroon päätöksentekoa haittaavista piilevistä ennakkoluuloista työpaikoilla, laaditaan nykyisin vaatimukset täyttävä yhdenvertaisuussuunnitelma ja viestitään monimuotoisuudesta tarinoiden kautta.

Verkoston vuosiseminaarissa lokakuussa keskusteltiin mitä moniarvoisen, kilpailukykyisen ja tuottavan yhteiskunnan ja yritystoiminnan luominen edellyttää. Vuoden ohjelmatarjontaan sisältyi myös Vates-säätiön, Lihastautiliiton ja Wellabledin kanssa yhteistyössä järjestetty infotilaisuus osatyökykyisten työllistämisen tueksi kehitetyistä työkaluista ja ratkaisuista.

Monimuotoisuusverkoston tilaisuuksiin osallistui vuoden aikana kaikkiaan 340 henkeä. Tilaisuuksista saatiin pääsääntöisesti kiittävää palautetta, keskimääräinen osallistujilta saatu yleisarvosana oli 4,3 / 5.

Monimuotoisuusverkoston vuosiseminaarissa jaettiin jälleen diplomit verkoston uusimmille jäsenille, diplomien saivat mm. (vasemmalta) Tokmanni, Stora Enso ja Completo Consulting. Tilaisuutta isännöi Skanska.

MONIMUOTOISUUSVERKOSTO
DIVERSITY CHARTER FINLAND

FIBSin monimuotoisuusverkoston (Diversity Charter Finland) tavoitteena on auttaa suomalaisyrityksiä kehittämään johtamiskäytäntöjään ja liiketoimintaansa henkilöstön monimuotoisuutta ja osallisuutta (diversity & inclusion) tukevaksi. Verkostoon liittyvät organisaatiot allekirjoittavat monimuotoisuussitoumuksen. FIBSin jäsenet ovat voineet liittyä monimuotoisuusverkoston jäseneksi maksutta osana FIBSin jäsenpalveluita vuodesta 2014 alkaen.

Tilaisuuksien lisäksi monimuotoisuusjohtamista edistettiin eri yhteistyöhankkeiden kautta, nostamalla esiin jäsenten hyviä käytäntöjä ja ratkaisuja sekä osallistamalla henkilö-työjohdon edustajia mukaan vastuullisuustoimintaan.

Vuonna 2015 sidosryhmäyhteistyötä tehtiin Työelämä 2020 -hankkeen puitteissa sekä Helsingin Ekonomit ry:n Kansainvälisten ekonomit -kerhon ja Henry ry:n kanssa. Näiden lisäksi FIBSin monimuotoisuusjohtamisen asiantuntija Aulikki Sippola osallistui Vamlasin Kaikille sopiva työ ja työyhteisö -tutkimushankkeeseen, jossa tutkittiin, miten osatyökykyisten työllistämiseen luotu RATKO-malli vaikuttaa henkilöstöjohtamiseen.

Monimuotoisuusverkoston jäsenet saivat näkyvyyttä omille ratkaisuilleen FIBSin verkkosivuille koottujen hyvien käytäntöjen, uutishuoneen blogien sekä uutiskirjeiden kautta. Jäsenten hyviä käytäntöjä nostettiin esiin myös mm. FIBSin edustajien puheenvuoroissa muiden toimijoiden järjestämissä tilaisuuksissa.

Kotimaisten yhteistyöhankkeiden lisäksi monimuotoisuusverkosto tekee aktiivista yhteistyötä muiden eurooppalaisten Diversity Charter -verkostojen kanssa. Yhteistyö sisältää säännöllistä tiedonvaihtoa eri maiden monimuotoisuuteen liittyvistä käytännöistä, yritysten johtamisratkaisuista ja lainsäädännöstä. Tiedonvaihtokanavina ovat niin uutiskirjeet kuin tilaisuudetkin. Verkoston jäsenille FIBSin kansainvälinen yhteistyö on ainutlaatuinen keino saada ajankohtaista tietoa muiden maiden uusimmista johtamiskäytännöistä.

Kuluneen vuoden toukokuussa monimuotoisuusverkoston jäsenille järjestettiin opintomatka Tukholmaan yhteistyössä Viron ja Ruotsin monimuotoisuusverkostojen kanssa. Opintomatka sai osallistujiltaan erinomaista palautetta, ja matkoja tullaan järjestämään myös tulevaisuudessa mahdollisuuksien mukaan. Kesäkuussa Suomi isännöi Euroopan monimuotoisuusverkostojen yhteiselimen EU Diversity Charters Platformin kokousta. Kokoukseen osallistui kaikkiaan 30 henkeä 15 maasta ja sen yhteydessä järjestettiin pienryhmäkeskustelutilaisuus, jonka puheenjohtajana toimi EU:n tasa-arvopolitiikasta vastaava johtaja Salla Saastamoinen.

Yritykset & Biodiversiteetti -ohjelma ja Master Class -valmennus

Ympäristöministeriön tuella toteutettavan Yritykset & Biodiversiteetti -ohjelman toiminta jatkui edellisvuoden tyyliin. Toista kertaa järjestettyyn biodiversiteetin Master Class -valmennukseen osallistui yhdeksän yritystä sekä yksi edunvalvontajärjestö. Kuudesta työpajasta koostuvassa valmennuksessa perehdyttiin muun muassa keinoihin, joiden avulla yritykset voivat tunnistaa, arvioida ja mitata toimintansa ympäristövaikutuksia sekä kuultiin vinkkejä biodiversiteettiviestinnän kehittämiseksi. Valmennus järjestettiin toistamiseen yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa.

Osallistujilta saadun palautteen perusteella Master Class -valmennus on osoittautunut varsin toimivaksi konseptiksi. Käytännön esimerkkien ja harjoitusten lisäksi valmennuksen keskeisenä hyötynä on pidetty tiedon ja kokemusten vaihtoa osallistujien kesken. Käytännön työtä ajatellen erityisen hyödyllisenä on pidetty biodiversiteettiviestintää käsitteleviä työpajoja, joiden määrää lisättiin kuluneen vuoden valmennushankkeessa.

Kaikkiaan 19 yritystä ja organisaatiota on osallistunut Master Class -valmennuksen viimeisen kahden vuoden aikana. Vuoden 2015 valmennukseen osallistuneiden biodiversiteetti-

ratkaisut, käytännöt sekä toiminnan kehittämissuunnitelmat kootaan edellisvuoden tapaan julkaisuksi, joka ilmestyy keuhällä 2016.

Master Class -valmennuksen lisäksi vuoden aikana järjestettiin kaksi kaikille avointa tilaisuutta, joissa teemoina olivat resurssitehokkuus sekä biodiversiteetti sijoitustoiminnassa. Biodiversiteettikysymykset olivat näyttävästi esillä myös kaikille avoimessa ympäristöministeriön järjestämässä kansainvälisessä CBD Business & Biodiversity Forum -tapahtumassa, johon FIBS osallistui yhteistyökumppanina.

Luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen edellyttää kaikkien yhteiskunnallisten toimijoiden tietotason nostamista biodiversiteetin vähenemiseen liittyvistä riskeistä. Yritykset ovat tässä avainroolissa. Yritysten biodiversiteettitoiminnan tueksi tarvitaan pikaisesti lisää käytännön työkaluja, indikaattoreita ja mittaristoja, jotta sekä liiketoiminnan vaikutus biodiversiteettiin että biodiversiteetin vaikutus liiketoimintaan käy selväksi. Yritysten on myös kehitettävä biodiversiteettiin ja muuhun ympäristötoimintaansa liittyvää viestintää, jotta asiakkaat, sijoittajat kuin muutkin sidosryhmät voivat omalta osaltaan vaikuttaa ympäristöä säästävien liiketoimintakäytäntöjen yleistymiseen.

YRITYKSET & BIODIVERSITEETTI

FIBS käynnisti tammikuussa 2014 ympäristöministeriön tuella Yritykset ja biodiversiteetti -ohjelman, joka tarjoaa yrityksille tietoa ja tukea luonnon monimuotoisuuteen liittyvän toiminnan kehittämiseksi. Ohjelma on ensimmäinen laatuaan Suomessa, ja se toteuttaa osaltaan valtioneuvoston hyväksymää luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategiaa 2012–2020, jonka päätavoite on pysäyttää biodiversiteetin köyhtyminen Suomessa vuoteen 2020 mennessä. Ohjelman puitteissa järjestettävä Master Class -valmennus on suunnattu yrityksille, jotka haluavat syventää biodiversiteettiosaamistaan kokonaisvaltaisesti.

Yritykset & Biodiversiteetti -ohjelman vuosiseminaarissa kuultiin mm. miten toiseen biodiversiteetin Master Class -valmennukseen osallistuneet yritykset huomioivat luonnon monimuotoisuuden toiminnassaan.

Yritysvastuu ja globaali kehitys -ohjelma ja ihmisoikeuskoulutus

FIBSin käynnisti vuonna 2013 ulkoministeriön tuella Kehittyvät markkinat -ohjelman, jonka tavoitteena on lisätä yritysten tietoisuutta kehittyvien markkinoiden tarjoamista liiketoimintamahdollisuuksista sekä tarjota tietoa ja työkaluja mm. yritysten toimitusketjujen sosiaalisen vastuun riskienhallintaan.

Ohjelmaa jatkettiin vuonna 2015 Yritysvastuu ja globaali kehitys -nimen alla. Ohjelman puitteissa on järjestetty kaikille avointen tilaisuuksien lisäksi vuodesta 2014 alkaen yrityksille suunnattu ihmisoikeuskoulutus. Vuonna 2015 järjestettiin lisäksi yhteistyössä Unicefin kanssa erillinen valtio-omisteisille yrityksille räätälöity koulutuskokonaisuus.

FIBSin ihmisoikeuskoulutuksen tavoitteena on auttaa yrityksiä vastaamaan jatkuvasti lisääntyviin vaatimuksiin huomioida ihmisoikeudet liiketoiminnassa entistä laaja-alaisemmin. Koulutuksessa tarjotaan tietoa siitä, kuinka yritykset voivat sekä vähentää liiketoiminnan negatiivisia ihmisoikeusvaikutuksia että edistää aktiivisesti erityisesti kehittyvien maiden ihmisoikeuksia ja varmistaa näin toimintaedellytyksensä eri markkina-alueilla myös tulevaisuudessa.

Työpajoista ja seminaareista koostuneista koulutuksissa on mm. perehdytty ihmisoikeuksien sisältöön ja historiaan, jaettu tietoa ihmisoikeuksia koskevan vaikutus- ja riskienarvioinnin keinoista sekä kuultu vinkkejä sisäisen ja ulkoisen ihmisoikeusviestinnän kehittämiseksi.

FIBSin ihmisoikeuskoulutukseen on osallistunut kaiken kaikkiaan 32 yritystä vuosina 2014–15. Koulutuksen keskeinen sisältö on koottu Yritykset ja ihmisoikeudet -työkirjaan, joka päivitettiin kuluneen vuoden syksyllä. Vuoden lopulla päätettiin perustaa koulutuksen suorittaneille suunnattu alumniverkosto, jonka tarkoituksena on tarjota osallistujille mahdollisuus jatkaa kokemusten ja tiedonvaihtoa oman toiminnan kehittämisen tukena. Verkoston toiminta käynnistyy vuonna 2016.

Sidosryhmävaikutusten analysointi uuden kehittämisohjelman teemana

YK:n vuonna 2011 julkaistut yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet sekä niiden kansallinen toimeenpano ovat lisänneet myös suomalaisyritysten kiinnostusta arvioida toimintansa sosio-ekonomisia vaikutuksia eri sidosryhmiinsä nähden. Tämän lisäksi kuluneen vuoden syyskuussa julkaistut YK:n uudet kestävän kehityksen tavoitteet (Social Development Goals, SDG) ovat tuoneet entistä vahvemmin esiin yritysten roolin kestävän yhteiskunnan mahdollistajina. Molemmat teemat nostettiin myös FIBSin ohjelma-agendaan kuluneen vuoden lopussa.

SDG-tavoitteet olivat teemana FIBSin kaikille avoimessa seminaarissa marraskuussa. Tilaisuudessa kuultiin kotimaisten ja ulkomaisten asiantuntijoiden sekä liike-elämän edustajien näkemyksistä ja kokemuksista SDG-tavoitteiden linkittämisestä konkreettisesti yritysten arkipäiväiseen työhön. Seminaari videoitiin ja se on katsottavissa Youtubessa. SDG-tavoitteet tulevat olemaan FIBSin ohjelma-agendalla myös tulevina vuosina.

Joulukuussa puolestaan käynnistettiin uusi yritysten sosio-ekonomisia vaikutuksia käsittelevä ohjelmakokonaisuus. Keväällä 2016 jatkuvaan ohjelmaan osallistuvat yritykset oppivat analysoimaan ja ymmärtämään oman liiketoimintansa vaikutuksia omien työntekijöidensä lisäksi laajemmin yhteiskuntaan, kuten asiakkaisiin, kotimaisiin ja ulkomaisiin liikekumppaneihin sekä tehtaiden lähialueiden asukkaisiin. Neljästä työpajasta koostuvaan ohjelmaan otettiin mukaan enintään viisi yritystä, jotka jo toimivat kehittyvissä maissa tai jotka harkitsivat toiminnan käynnistämistä näillä markkinoilla.

HAKU- JA REKISTERÖINTIPALVELUT

FIBS on ollut kansainvälisen vastuullisuusraportointiohjeiston kehittäjän Global Reporting Initiative (GRI) -verkoston yhteistyökumppani (Data Partner) Suomessa vuodesta 2012 alkaen. Yhteistyön myötä kaikki suomalaisyritykset ja -organisaatiot voivat rekisteröidä raporttinsa GRI:n tietokantaan FIBS:n verkkosivujen kautta. FIBS:n jäsenet voivat myös lähettää raporttinsa FIBSiin rekisteröitäväksi osana jäsenpalveluita.

GRI-tietokanta tarjoaa yrityksille kansainvälistä näkyvyyttä erityisesti vastuullisten sijoittajien keskuudessa. Vuoden 2015 loppuun mennessä tietokantaan oli tallennettu kaikkiaan 115 suomalaisyrityksen raportit. Kaiken kaikkiaan tietokannasta löytyy jo yli 30 000 vastuullisuusraporttia ympäri maailman.

Vuonna 2012 perustetun FIBS:n Järjestötorin tavoitteena on ollut auttaa yrityksiä löytämään parhaat järjestökumppanit ja järjestöjä puolestaan viestimään yrityksille suunnatuista palveluistaan ja kampanjoistaan. Vuoden 2015 loppuun mennessä Järjestötorille oli liittynyt kaikkiaan 50 järjestöä. Hakupalvelu päätettiin lakkauttaa vuoden lopussa resurssisyistä, mutta yritysten järjestöyhteistyökysymyksiä tullaan myös jatkossa käsittelemään FIBS:n tilaisuuksissa ja muiden hankkeiden yhteydessä.

VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

FIBS:n viestinnän ja markkinoinnin tarkoituksena on tehdä tunnetuksi FIBS:n toimintaa, vastuullisuuden liiketoimintahyötyjä ja yritysten ratkaisuja eri kohderyhmien keskuudessa, tukea jäsenhankintaa sekä tarjota jäsenille ajankohtaista tietoa parhaista alan ratkaisuista ja näkyvyyttä FIBS:n eri viestintäkanavissa.

Kuluneen vuoden aikana FIBS-brändiä kehitettiin määrittelemällä FIBS:n brändilupaus ja perusviestit sekä ottamalla käyttöön slogan ”Parempaa liiketoimintaa” (engl. ”Better business”). Samalla päivitettiin FIBS:n nimikäytäntö ja logo. FIBS-lyhenteen yhteydessä aikaisemmin käytetty yritysvastuuverkosto-taranne poistui käytöstä, ja FIBSiä tehdään jatkossa tunnetuksi vain nimilyhenteen kautta. Virallisen logon rinnalle luotiin vaihtoehtoinen, ensisijaisesti markkinoinnissa käytettävä slogan-logo.

Syksyllä käynnistettiin myös FIBS:n kuvamaailman kehittäminen. Viestinnän ja markkinoinnin tueksi luotiin 15 ikonikuvaa, joiden avulla voidaan viestiä myös visuaalisesti FIBS:n palveluista ja toiminnan painopisteistä. Ikoneita hyödynnetään mm. tilaisuuksien kutsuisa, powerpoint-esityksissä ja verkkosivuilla.

Sosiaalinen media entistä tärkeämpi viestintäkanava

FIBS välittää jäsenille yritys vastuuseen liittyvää tietoa ja uutisia jäsenkirjeen, verkkosivujen uutishuoneen sekä sosiaalisen median kanavien kautta.

Kuluvan vuoden lopussa kerran kuukaudessa julkaistavalla FIBS:n jäsenkirjeellä oli 1550 tilaajaa (1500 vuonna 2014). Jäsenkirjeen lisäksi julkaistiin kolme kansainvälistä uutiskirjettä, joiden kohderyhmänä ovat FIBS:n kansainväliset yhteistyöverkostot eri puolilla maailmaa.

FIBS:n verkkosivujen kävijämäärä nousi 18 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ollen Google Analyticsin -kävijäseurannan mukaan 49 688 (42 028 vuonna 2014), yksilöityjä kävijöitä oli kaikkiaan 31 910 (26 373). Eniten käyntejä keräsi uutishuone-sivu, jolla oli kaikkiaan 13 333 kävijää (9098). Myös uutishuoneen seuraajamäärä kasvoi olen vuoden lopussa 171 (142).

Vuoden aikana julkaistiin kaikkiaan 40 blogia (18). Viiden luetuimman blogin joukossa olivat FIBSin yritysvastuuasiantuntijoiden kolme pakolaiskriisiin liittyvää kirjoitusta. Blogit ja muut uutishuoneen julkaisut saavat myös laajempaa näkyvyyttä FIBSin Twitterin ja Facebookin kautta.

Sosiaalisen median merkitys FIBSin viestinnässä kasvaa vuosi vuodelta. Erityisesti Twitter on osoittautunut erinomaiseksi kanavaksi viestiä mm. tilaisuuksissa esille nousevia teemoja ja uusia näkökulmia sekä tehdä tunnetuksi niin FIBSin kuin jäsenten ja yhteistyökumppaneidenkin vastuullisuustoimintaa.

FIBSin sosiaalisen median kanavista seuratuin oli edellisvuoden tapaan Twitter, jolla oli vuoden lopussa 1 772 seuraajaa (1421). FIBSin LinkedIn-sivulla oli kaikkiaan 419 (274) seuraajaa ja LinkedIn-ryhmällä 329 jäsentä (319). FIBSin Facebook-sivujen osoite muuttui vuoden puolivälissä, uudelle sivulle oli kuitenkin saatu joulukuun loppuun mennessä jo 142 seuraajaa.

Vuoden aikana julkaistiin 15 lehdistötiedotetta (12) ja 27 muuta uutista (13). FIBSillä ei ole käytössä uutisseurantapalvelua, joten tarkkaa tietoa medianäkyvyydestä ei ole saatavilla. Tiedossa olevia FIBSiin liittyviä uutisjuttuja, haastatteluita, artikkeleita ja kolumneja ilmestyi vuoden aikana 21 (31), minkä lisäksi näkyvyyttä saatiin 19 muussa kanavassa, kuten asiakaslehdissä ja uutiskirjeissä.

FIBSin toimittamat julkaisut koottiin maaliskuussa omalle verkkosivulleen ja samalla käynnistettiin systemaattinen julkaisujen lukijaseuranta. Google Analyticsin -seurantapalvelun mukaan kuluneen vuoden luetuimpia julkaisuja olivat Yhdenvertaisuussunnittelun opas yksityiselle sektorille (633 latausta), FIBSin yritys vastuututkimus 2015 -tiivistelmä (533) sekä Lisääarvoa luonnosta ympäristöä säästäen -työkirja (226).

FIBSin yritys vastuun tietopankissa oli vuoden lopussa 1 083 julkaisua. Tietopankin ainutlaatuisia sisältöä ovat FIBSin tilaisuuksien esitysmateriaalit. Valtaosa tietopankin sisällöstä on vain FIBSin jäsenten käytettävissä.

VAIKUTTAMISTYÖ JA KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

FIBSin visio on, että yritykset omaksuvat vastuullisuuden keskeiseksi menestystekijäkseen. Tämän saavuttamiseksi pyrimme aktiivisesti vaikuttamaan yritysten näkemyksiin parhaista vastuullisen liiketoiminnan keinoista ja käytännöistä. Vaikuttamistyömme lähtökohtana on luottamus yritysten kykyyn ja haluun osallistua erilaisten paikallisten ja maailmanlaajusten yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisuun.

Kaiken toimintamme pohjana ovat yritys vastuun ja kestävä kehityksen kansainväliset standardit ja tavoitteet. Vaikuttamistyömme teemojen valintakriteerit ovat samat kuin muussa toiminnassamme: teemojen tulee olla sekä liiketoiminnallisesti että yhteiskunnallisesti merkittäviä.

Käytännön tasolla vaikuttamistyömme tarkoittaa laajaa sidosryhmäyhteistyötä eri yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa. Haluamme olla mukana kaikissa keskeisissä julkisen ja yksityisen sektorin asiantuntijafoorumeissa ja työryhmissä. Otamme myös julkisesti kantaa yhteiskunta- ja ympäristö vastuualan lainsäädäntöön, poliittisiin ohjelmiin, standardeihin ja elinkeinoelämän itsesääntelyhankkeisiin.

Vuonna 2015 FIBS kutsuttiin Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman toteutusta ja seurantaan edistävän työryhmän pysyväksi jäseneksi. Syksyllä liityimme Ympäristömerkinnän Vihreät valinnat -hankintaverkostoon, jonka tarkoituksena on saattaa yhteen yritysten hankintoja tekevät sekä innostaa ja tukea vastuullista hankintatyötä. Olimme mukana myös mm. Vuoden Nuori Yritysjohdaja 2015 -kilpailun tuomaristossa. Vuoden aikana kommentoimme mm. Suomen uutta kehityspolitiikan linjausta ja osallistuimme omistajaohjausministerin yritysvastuuta koskevaan keskustelutilaisuuteen.

FIBS oli vuonna 2015 mukana 13 yhteistyöhankkeessa ja toimintaryhmässä:

- Yhteiskunta- ja yritysvastuun neuvottelukunta (Työ- ja elinkeinoministeriö)
- Vastuullisuusraportointikilpailun tuomaristo ja kilpailun koordinointi
- Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman toteutusta ja seurantaan edistävä työryhmä (Ympäristöministeriö)
- Tasa-arvoa johtajien urakehitykseen, Tasuri-hanke (Sosiaali- ja terveysministeriö)
- Helsingin yliopiston yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen neuvosto (YNE)
- RATKO-kehitysprojekti / Kaikille sopiva työ ja työyhteisö (VAMLAS)
- Ympäristö-lehden toimitusneuvosto (Ympäristöministeriö)
- Päivä johtajana -hanke (Suomen Nuorkauppakamarit)
- Biodiversiteetti ja rakentaminen -työryhmä (Rakennusteollisuus RT)
- Green Key -hotellien ympäristömerkin raati (Suomen ympäristökasvatuksen seura)
- Yhteiskunnallinen markkinointi -verkosto
- Yritysten Yhteiskuntavastuukilpailun raati (Etelä-Savon kauppakamari)
- Vuoden Nuori Johtaja -kilpailun raati (Suomen Nuorkauppakamarit)

Kansainvälinen yhteistyö on keskeinen osa FIBSin jäsenpalveluita. Yhteistyön avulla saamme ensikäden tietoa ja työvälineitä alan johtavilta kansainvälisiltä toimijoilta ja kuulemme eri maiden uusimmista yritys vastuualan käytännöistä. Näin saatua tietoa voimme välittää tuoreeltaan edelleen jäsenille uutiskirjeissä ja tilaisuuksissa. Yhteistyön kautta voimme myös tutustua eri maiden yritys vastuualan asiantuntijoihin, löydämme uusia kiinnostavia puhujavieraita FIBSin tilaisuuksiin ja voimme kerätä ideoita tilaisuuksien kehittämiseksi. Yhteistyö on myös tärkeä keino tehdä tunnetuksi niin FIBSiä kuin myös jäsenten ja Suomen vastuullisuustoimintaa ja -käytäntöjä.

Kuluneen vuoden huhtikuussa osallistuimme WBCSD:n Montreauxssa järjestettyyn vuosikokoukseen ja joulukuussa Pariisin ilmastokokouksen yhteydessä järjestettyyn ”varjokokoukseen”. Toukokuussa järjestimme monimuotoisuusverkoston jäsenille opintomatkan Tukholmaan yhdessä Ruotsin ja Viron verkostojen kanssa, tammikuussa osallistuimme EU Diversity Charters Platformin kokoukseen Prahassa, järjestimme vastaavan kokouksen kesäkuussa Helsingissä ja osallistuimme lokakuussa organisaation vuosikokoukseen Luxemburgissa. Marraskuussa osallistuimme EU:n biodiversiteettiä käsittelevään OPERAs-tutkimushankkeen tapahtumaan Edinburgissa sekä ympäristöministeriön yhteistyökumppanina Helsingissä järjestettyyn CBD Business & Biodiversity Forum -tapahtumaan.

Euroopan monimuotoisuusverkostojen kokous järjestettiin kesäkuussa 2015 Helsingissä. FIBSin isännöimään kokoukseen osallistui kaikkiaan 30 henkeä 15 maasta. Tilaisuuden puheenjohtajana toimi EU:n tasa-arvopolitiikasta vastaava johtaja Salla Saastamoinen (kuva oikealla).

Vuonna 2015 FIBS esiintyi kaikkiaan 14 tilaisuudessa

- 26.03. Ympäristötiedon foorumi**
- 23.04. Helsingin Kansainväliset Ekonomit ja Vaikuttajaekonomit**
Vastuullinen yritystoiminta kansainvälistyvässä maailmassa
- 28.04. Trafi**
Vastuullisuus tiekuljetusalan tulevaisuuden menestystekijänä
- 22.05. Aalto-yliopisto**
Design for All Day 2015
- 25.05. Suomen kansainvälisoikeudellinen seura**
Yritystoiminta ja ihmisoikeudet
- 27.05. Työelämä 2020 -hankkeen verkostotapaaminen**
Teemana Vastuullisuus ja kestävä työelämä
- 03.06. Työelämä 2020 -hankkeen ”Tämä on positiivista”
-seminaari ja työpaja**
- 17.06. Etelä-Savon kauppakamari**
Yritysten Yhteiskuntavastuu -kilpailu 2015
- 09.09. Coca Cola Finland**
Vastuullisuus ja yritysten rooli
- 15.09. Vastuullisuus yksityisellä sosiaalialalla -työpaja**
- 18.09. Ympäristöministeriö**
Liiketoimintaa luontopääomasta
- 30.09. Ympäristöministeriö**
Suomen luonnon monimuotoisuuden kestävä käytön kansallisen strategian toteutusta edistävä työryhmä
- 15.10. Aalto-yliopisto**
Sustainable Business Club -tilaisuus
- 17.10. Alma Media**
Monster Cafe
- 22.10. Talentum Events**
Yritysvastuu 2015
- 28.10. Työ- ja elinkeinoministeriö**
Tehokas kotoutuminen -seminaari
- 10.11. Ympäristöministeriö**
Mainstreaming Arctic Biodiversity
- 24.11. HENRY ry**
Uudista ja Uudistu -messut

Hallinto ja henkilöstö

FIBSin toimintaa ohjaa jäsenistön edustajista koostuva 9-jäseninen hallitus, jonka valitsee riippumaton, FIBSin vuosikokouksissa vuosittain valittava nimitysvaliokunta. Nimitysvaliokunta pyytää FIBSin jäseniltä ehdotuksia sekä uusiksi hallituksen jäseniksi että tulevan vuoden hallituksen nimitysvaliokunnaksi, uusien jäsenten hausta viestittää FIBSin jäsenkirjeessä.

FIBSin vuoden 2015 hallituksen puheenjohtajana jatkoi Outotecin markkinointi-, viestintä- ja yritys vastuujohtaja Minna Aila. Varapuheenjohtajaksi valittiin Finnairin kestävän kehityksen johtaja Kati Ihamäki. Hallituksen uusiksi jäseniksi valittiin Ossi Heinänen (Plan Suomi), Kirsi Mettälä (Skanska), Ulla Rehell (Fortum) ja Päivi Salpakivi (UPM). Hallituksen vanhoina jäsenenä jatkoivat Marja Hanski (Työ- ja elinkeinoministeriö), Veikko Ikonen (VTT) sekä Annukka Mickelsson (Elisa).

Hallituksen nimitysvaliokunnan jäsenenä jatkoivat Anu Pylkkänen (puheenjohtaja), Päivi Alakuijala ja Sara Purhonen, valiokunnan uusiksi jäseniksi valittiin Pauliina Lampinen ja Kati Suurmunne.

Henkilöstökäytäntöjen kehittäminen sisäisen toiminnan painopisteinä

FIBSillä oli vuoden lopussa neljä vakituista työntekijää ja neljä määräaikaista tai projektityöntekijää. FIBSin hallituksen jäsenet toimivat myös käytännön työn tukena mm. tilaisuuksien puhujavieraiden ja järjestyspaikkojen hankinnassa. Suurin osa FIBSin tukitoiminnoista (mm. taloushallinto, ICT-palvelut ja graafinen suunnittelu) hankittiin ulkoistettuna palveluna aikaisempien vuosien tapaan.

Henkilöstökäytäntöjen kehittäminen oli yksi FIBSin sisäisen toiminnan painopisteistä. Vuoden alussa järjestettiin FIBSin toiminnan kehittämistilaisuus, kevään aikana johtamis- ja henkilöstökäytännöt koottiin Talon tavat -käsikirjaksi ja syksyllä määriteltiin ja julkaistiin FIBSin vastuullisuusperiaatteet. Kerran kuukaudessa järjestetyissä pidennetyissä tiimipalavereissa teemoina olivat mm. FIBSin brändilupaus ja perusviestit, FIBSin arvojen toteutuminen käytännössä sekä työyhteisön toimintaperiaatteet. Vuoden lopulla järjestettiin henkilöstön mediavalmennustilaisuus viestintätoimisto Miltonin kouluttajien johdolla.

Henkilöstön koulutus- ja virkistysmenot kasvoivat selvästi edellisvuodesta ollen kaksi prosenttia kaikista henkilöstökuluista (0,8 % vuonna 2014). FIBSin henkilöstöetuja olivat joustava työaika, etätömahdollisuus, puhelinetu sekä työterveys- ja sairaanhoitopalvelut.

Talon tavat käsikirjaksi

Henkilöstön ja hallinnon osalta FIBSin uusi käytännön teko vuonna 2015 oli johtamis- ja henkilöstöperiaatteiden ja -käytäntöjen kokoaminen Talon tavat -käsikirjaksi. Julkaisuun on koottu FIBSin henkilöstön yhdessä laatimat toimintaperiaatteet arvojen toteuttamisesta työyhteisön pelisääntöihin, sekä kuvattu eri HR-prosessien kulku rekrytoinnista perehdytykseen, työhyvinvointiin ja työn suoritusarviointiin. Periaatteita käydään läpi jo rekrytointiprosessin yhteydessä ja käsikirjaa hyödynnetään uusien työntekijöiden perehdytystyössä. Periaatteiden toteutumista arvioidaan säännöllisin väliajoin FIBSin tiimipalavereissa toimintatapojen edelleen kehittämiseksi.

Tulostavoitteet ja talous

TULOSTAVOITTEET JA -MITTARIT

FIBSin vuodelle 2015 asetetut tulostavoitteet ylittyivät monilta osin selvästi. Keskeisiä tulostavoitteita olivat jäsenmäärän kasvu, suuryritysten osuus jäsenistössä, jäsenyytyväisyys, vaikuttamisen laatu sekä tilaisuuksien osallistujamäärä. Tavoitteena oli myös selkeästi positiivinen tulos.

FIBSin jäsenmäärä kasvoi 7,5 prosenttia ja ylitti näin vuodelle asetetun viiden prosentin kasvutavoitteen. Kasvua vauhdittivat RATKAISUN PAIKKA 2015 -tapahtuma sekä uudet koulutuspalvelut.

Jäsenten tyytyväisyys FIBSin palveluihin kasvoi neljä prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja toiminnalle annettu keskimääräinen yleisarvosana pysyi hienoisesta laskusta huolimatta kiitettävällä tasolla ollen 4 / 5.

Vaikuttamisen ja näkyvyyden kannalta merkittävimpiä hankkeita ja tapahtumia olivat FIBSin kolmannen yritys vastuututkimuksen julkaisu, RATKAISUN PAIKKA 2015 -tapahtuma sekä ympäristöministeriön järjestämä CBD Business & Biodiversity Forum 2015 -tapahtuma, jossa FIBS oli mukana yhteistyökumppanina. Näistä viimeksi mainittu oli myös vuoden tärkein kansainvälinen yhteistyöhanke FIBSin järjestämän EU Diversity Charter Platforms -kokouksen ohella.

FIBSin tulostavoitteet ja -mittarit 2015

Tavoite 2015	Mittari	Tulostavoite 2015	Tulos 2015	Tulos 2014	Muuta
FIBSin jäsenmäärän kasvu	Kasvu-prosentti	5 %	7,5 %	13 %	Finanssialan ja pk-toimijoiden jäsenmäärä lisääntyi vahvasti
Suuryritysten jäsenmäärä	Markkina-osuus (Talouselämä 500 Suomen suurimmat yritykset)	Osuudet kasvoivat kaikissa luokissa	51–90 %	50–80 %	100 suurimmasta yrityksestä jäsenenä 51 (50 vuonna 2014), 20 suurimmasta 15 (13) ja 10 suurimmasta yhdeksän (8)
Vaikuttaminen	Näkyvyys		80 %	75 %	Laadullinen arvio
Jäsenyytyväisyys	Kokonaisarvosana (keskiarvo asteikolla 1–5)	4 / 5	Tilaisuudet 4,3 / 5 Koko toiminta 4 / 5	4,10	Tilaisuuksien palautekyselyt ja vuosittainen jäsenkysely
Tilaisuudet	Osallistujamäärä	Kasvu	2 209	2 290	
Talous	Tulos	Positiivinen	26 000 €	955 €	RATKAISUN PAIKKA 2016 -tapahtuman siirtämisen säästöt

TALOUS

Taloudellisesta näkökulmasta katsottuna FIBSin vuosi 2015 sujui kohtuullisesti. Erityisesti suurten jäsenten osuus kasvoi eikä irtisanoutumisia tässä jäsenluokassa juuri ollut. Myös ulkoisesti rahoitettujen hankkeiden ja projektien määrä oli suunnitellun mukainen. Tulosta kasvatti myös päätös siirtää seuraava RATKAISUN PAIKKA -tapahtuma vuodelle 2017.

Tuotot ja rahoitus

FIBSin tuotot olivat vuoden lopussa 556 000 euroa (505 000 € vuonna 2014). Jäsenmaksut kattoivat kokonaistuotoista 65 prosenttia (64 %) ollen 408 000 euroa (349 000 €). Jäsenmäärä kasvoi 7,5 prosenttia (13 %) ja jäsentulot 17 prosenttia (24 %), molemmat ylittivät vuodelle asetetut tavoitteet. FIBSillä oli vuoden lopussa kaikkiaan 274 jäsentä (254).

Jäsenmaksut olivat 2400 € suurimmille yrityksille ja yhteisöille, 1200 € keskiuurille, 600 € pienille ja 300 € mikroyrityksille.

Projektien ja hankkeiden tuotot laskivat viisi prosenttia ollen kaikkiaan 148 000 euroa (156 000 €). Projektien ja hankkeiden osuus tuotoista oli 24 prosenttia, ja uusien, vuoden 2016 projektirahoituslähteiden hankinnassa (mm. jäsen-, ministeriö- ja EU-projektit) tavoitteet saavutettiin. Vuoden tärkeimpiä hankkeita olivat FIBSin monimuotoisuusverkosto, Yritysvastuu ja globaali kehitys -ohjelma ja ihmisoikeuskoulutus sekä Yritykset & biodiversiteetti -ohjelma ja Master Class -valmennus. Muita rahoituslähteitä olivat mm. RATKAISUN PAIKKA -tapahtumasta saatu ohjelman suunnittelupalkkio. Työ- ja elinkeinoministeriöltä saatu yleisavustus (kaikkien suomalaisten yritystoimijoiden, erityisesti pienempien yritysten maksuttoman vastuullisuustyön kehittämisen tuki) oli 70 000 euroa (70 000 €) ja kattoi 11 prosenttia kokonaistuotoista.

Kulut

FIBSin kulut nousivat toiminnan ja projektien laajuuden kehittämisen sekä henkilöstömuutosten vuoksi kuusi prosenttia (17 %) ollen kaikkiaan 640 000 euroa (574 000 €). Kulut koostuivat pääsääntöisesti henkilöstökuluista (66 prosenttia kokonaiskuluista), FIBSin toimiston sekä seminaaritulojen vuokrista, ulkoistetuista hallintopalveluista (kirjanpito, laskutus ja ICT), tutkimusten ja julkaisujen kuluista sekä viestintä- ja markkinointikuluista. Kuluja kasvattivat myös vanhempainloma-ajan palkat sekä rekrytointikulut. Henkilöstökulut kasvoivat kahdeksan prosenttia.

Tulos

Voittoa tavoittelemattomana yhdistystoimijana FIBSin tavoitteena on varmistaa jäsenpalveluiden rahoituksen riittävyys ja positiivinen vuositulo, minkä lisäksi pyritään ylläpitämään tulos- ja kassapuskuria yllättävien kulujen ja tappioiden varalle. Yhdistyksen talous oli

vuoden lopussa 26 000 euroa ylijäämäinen (955 € vuonna 2014). Ylijäämä johtuu pääsääntöisesti RATKAISUN PAIKKA 2016 -tapahtuman siirrosta vuodelle 2017.

Vuoden 2016 näkymät

FIBSin vuosien 2015–17 strategisena tavoitteena on talous- ja rahoitustilanne, jonka puitteissa voimme toimia missiomme mukaisesti jäsenpalveluiden ja vaikuttamistyön osalta, emme ole riippuvaisia yksittäisistä rahoituslähteistä, voimme osallistua mm. alan kansainväliseen yhteistyöhön sekä vähentää määräaikaisten työsuhteiden määrää, noudattaa vastuullisia hankintaperiaatteita ja kytkeä palkitsemisen toiminnan vaikuttavuuteen ja tulokseen. Tavoitteen saavuttamiseksi perustamme vuonna 2016 FIBSin hallituksen ja muun jäsenistön edustajista koostuvan rahoitustyöryhmän, jonka tehtävänä on määritellä FIBSin tulevaisuuden palvelutasot, rahoituspohja ja -lähteet.

Jäsenmäärän odotetaan kasvavan vuonna 2016 maltillisesti (noin 6–7 prosenttia) taloustilanteesta ja alan kilpailevien toimijoiden lisääntymisestä johtuen. Jäsentulojen odotetaan kuitenkin kasvavan yli 10 prosenttia nykyisen jäsenkannan sekä vuoden 2015 viiden prosentin jäsenmaksukorotusten ansiosta. Projekt- ja hanketulojen määrän pyrimme pitämään vähintään edellisvuoden tasolla. Vuoden keskeisistä tilaisuuksista ja hankkeista odotetaan uusia tuloja, mutta tiedossa on myös merkittäviä viestintä-, IT-, järjestelmä- ja markkinointikuluja, joista osa on edellisten vuosien investointiviivettä. Henkilöstökulujen kasvu pyritään pitämään tulojen kasvuprosentin alla.

Vuoden 2015 taloudelliset indikaattorit (tarkemmat erittelyt tuloslaskelmassa)

	2013	2014	2015	muutos-%	2016 e
TUOTOT					
Jäsenmaksut	281	349	403	15	450
Seminaari-, hanke- ja muut tuotot	146	156	148	-5	140
Tuotot yhteensä	427	505	551	9	590
KULUT					
Henkilöstökulut	-305	-371	-385	4	-420
Toimitilat ja tilaisuusvuokrat	-40	-40	-45	12	-50
Markkinointi	-10	-10	-10	0	-15
Muut kulut	-137	-153	-155	1,3	-155
Kulut yhteensä	-492	-574	-595	4	-640
Tuotto-/kulujäämä	-65	-69	-44	0	-50
Avustukset	71	70	70	0	70
TULOS	6	1	26		20
KPI					
Jäsenkasvu-%	9,2	11	7,5		5
Jäsenmäärä	219	254	273		290
Henkilöstö	7	8	8		8

tuhatta EUR, pyöristetty

FIBSin jäsenet 31.12.2015

Yritykset

AbbVie Oy	Fingrid Oy	Mehiläinen Oy
Accenture Oy	Finlayson Oy	Meira Oy
Ahlstrom Oyj	Finnair Oyj	Merenge Oy Ab
Akordi Oy	Finnpilot Pilotage Oy	Metso Oyj
Alko Oy	FitComm	Metsä Group
Alma Media Oyj	Fortum Oyj	Microsoft Oy
Altia Oyj	Fountain Park Oy	Miljöönääri Oy
Amer Sports Oyj	Fujitsu Finland Oy	Miltton Oy
Anglo American Exploration Finland	Gaia Consulting Oy	Mitopro Oy
Asianajotoimisto Borenius Oy	Gasum Oy	Mobinet Oy
Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy	GlaxoSmithKline Oy	Motiva Services Oy
Atao Oy	GreenEvent Oy	MPS-yhtiöt
Brunnen Communications Oy	GS-Hydro Oy	MSD Finland Oy
Cailap Oy Marketing	Halti Oy	Måndag
Camaleonte Oy	Hammarström Puhakka Partners	Nanso Group Oy
Caruna Oy	Hansel Oy	Nasdaq OMX Helsinki Oy
Caverion Oyj	Hartwall Oy	Natural Interest Oy
CGI Suomi Oy	Heidi Hautala Consulting Oy	NCC
Citycon Oyj	Helsinki Capital Partners	Neste Oyj
Cocomms Oy	Rahastoyhtiö Oy	Nokia Oyj
Completo Consulting Oy	Hill & Knowlton Finland Oy	Nokian Renkaat Oyj
CR Navigator J. Kuisma	HOK-Elanto	Nordea Pankki Suomi Oyj
Curanda Terveyspalvelut Oy	HYY Yhtymä	Nordic Morning Oyj
D4-verkosto Oy	IBM Oy	Novetos Oy
Datafisher Oy	Ilmarinen Keskinäinen	Novo Nordisk Farma Oy
Dazzle Oy	Eläkevakuutusyhtiö	Olvi Oyj
Delficon Oy	Ilove Creative Oy	OP Ryhmä
Deloitte & Touche Oy	Indufor Oy	Opinio Juris - MP
Design Motor Oy	Innotiimi Oy	Opteam Yhtiöt Oy
Diacor terveyspalvelut Oy	ISS Palvelut Oy	Otava-konserni
Dittmar & Indrenius	Janssen-Cilag Oy	Outokumpu Oyj
Asianajotoimisto Oy	Juuriharja Consulting Group Oy	Outotec Oyj
Diversa Consulting Oy	Kaiku Helsinki Oy	Temigroup Nordic Oy Ab
DNA Oy	Kemijoki Oy	Patria Oyj
DNV GL Business Assurance	Kemira Oy	Paulig Oy
Finland Oy Ab	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö	Perjantai Markkinointiviestintä Oy
Dream Pilots Oy	Elo	Philip Morris Finland Oy
Ecobio Oy	Kesko Oyj	Pohjoisranta Burson-Marsteller Oy
Ekokem Oy Ab	Kiantama Oy	Polarica Oy
Elisa Oyj	Konecranes Oyj	Posti Group Oyj
Eltekon Oy	Korona Invest Oy	Prizztech Oy
Enact Sustainable Strategies Group	Koskisen Oy	Prorigin Oy
ESS AB	KPMG Oy	PUIKKA
Ensto Oy	Kreab Oy	PwC
Etera Keskinäinen	Kuudes kerros	Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy
Eläkevakuutusyhtiö	Lassila & Tikanoja Oy	RASTOR
Eurofacts Oy	Leijona Catering Oy	Reima Oy
EY Oy	Lemminkäinen Oyj	Rovio Entertainment Ltd.
F-Secure Oyj	LähiTapiola	Rudus Oy
Fazer Oy Ab	Mainostoimisto Rauta Oy	Sanoma Oyj
Fennia Keskinäinen vakuutusyhtiö	Mainostoimisto Tasku Oy	Santa Claus Licensing Oy
Fennovoima Oy	Mandatum Life	SATO Oyj
Fiblon Oy Ab	ManpowerGroup Oy	Schneider Electric Finland Oy
	Mediaplanet Suomi Oy	

SEB Finland Branch
Senaatti-kiinteistöt
SICK Oy
Sinebrychoff Oy
Skanska Oy
Smartum Oy
Sodexo Oy
SOK
Solidium Oy
Sponda Oy
SSAB AB
Stockmann Oy
Stora Enso Oy
Suomen 3M Oy
Suomen Teollisuussijoitus Oy
Suomen Terveystalo Oy
T-Media
Taaleritehdas Oy
Taloustutkimus Oy

Tamro Oy
Tapio Oy
TeliaSonera Finland Oy
Teollisen yhteistyön rahasto Oy
(Finnfund)
Teollisuuden Voima Oy
Tieto Oy
Tikkurila Oy
TNS Gallup Oy
Tofuture Oy
Tokmanni Oy
Toyota Auto Finland Oy
Tuko Logistics Osuuskunta
Tunturi-Hellberg Oy Ltd
Turku Energia Oy Ab
UPM-Kymmene Oy
VAASAN konserni
Vaisala Oy
Valmet Oy

Vantaan Energia
Vapo Oy
Varma Keskinäinen
työeläkevakuutusyhtiö
Veikkaus Oy
Verso Globe Oy
Viestintätoimisto Selander & Co. Oy
VR-Yhtymä Oy
VVO-yhtymä Oy
W3 Group Finland Oy
Wanha Satama
Wellabled Oy
World of Management
Wärtsilä Oy Abp
Xpedio Oy
YIT Oy
Yleisradio Oy

Kansalaisjärjestöt ja yhdistykset

Baltic Sea Action Group BSAG
CDP Nordic
ERP Services Finland Oy
Helsingin NMKY ry
HelsinkiMissio ry
HENRY ry
Ilmastoinfo
Kansalaisareena ry
Kirkon Ulkomaanavun säätiö
Lihastautiliitto ry
Maj ja Tor Nesslingin Säätiö
Nuorten Akatemia ry

PEFC Suomi
Pelastakaa Lapset ry
Plan International Suomi
Raha-automaattiyhdistys RAY
Reilu kauppa ry
Ronald McDonald Lastentalosäätiö
Suomalaisen Työn Liitto
Suomen lasten ja nuorten säätiö
Suomen luonnonsuojeluliitto
Suomen Nuorkauppakamarit ry
Suomen Pakolaisapu ry
Suomen Partiolaiset

Suomen Punainen Risti
Suomen Setlementtiliitto
Suomen Unicef ry
Suomen World Vision
Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry
Teknologiateollisuus ry
UFF
Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö
VATES-säätiö
Väestöliitto ry
WWF Suomi

Edunvalvontajärjestöt

FiCom ry
Finanssialan Keskusliitto
Kaupan liitto ry
Kehitysvammaliitto ry
Maa- ja metsätaloustuottajain
Keskusliitto MTK ry
Matkailu- ja ravintolapalvelut
MaRa ry
Metsäteollisuus ry
Perheyrittäjien liitto ry
Rakennusteollisuus RT ry
Sosiaalialan Työnantajat ry
Suomen Ekonomit
Suomen Standardisoimisliitto
SFS ry
Suomen Tekstiili ja Muoti ry

Oppilaitokset

Aalto-yliopisto
Haaga-Helia amk
Hanken Svenska handelshögskolan
Helsingin aikuisopisto
Helsingin yliopisto
Jyväskylän yliopiston
kauppakorkeakoulu
Kaakkois-Suomen
Ammattikorkeakoulu Oy
Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
Laurea-ammattikorkeakoulu
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy
Turun kauppakorkeakoulu

Julkinen sektori ja muut toimijat

Kela
Lasten Päivän Säätiö
Liikennevirasto
Sitra
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
Valtion omistajaohjaus
Ympäristötiedon foorumi

FIBSin monimuotoisuusverkoston jäsenet 31.12.2015

Yritykset

Accenture Oy
Alma Media Oyj
Asianajotoimisto Borenius Oy
CGI Suomi Oy
Completo Consulting Oy
Deloitte & Touche Oy
Diacor terveystalot Oy
Diversa Consulting Oy
DNA Oy
Elisa Oy
Enact Sustainable Strategies Group
ESS AB
Fazer Oy Ab
Fingrid Oyj
Gaia Consulting Oy
GS-Hydro Oy
Halti Oy
IBM Oy
Ilmarinen Keskinäinen
Eläkevakuutusyhtiö
ISS Palvelut Oy
Kesko Oyj
Koskisen Oy
L'Oréal Finland
Lassila & Tikanoja Oyj
Mainostoimisto Tasku Oy
ManpowerGroup Oy
Meira Oy
Mobinet Oy
MPS-yhtiöt
NCC
Novetos Oy
Opteam Yhtiöt Oy
Polarica Oy
Posti Group Oyj
Puikka

PwC
Reima Oy
Scandic Hotels
Skanska Oy
Sodexo Oy
Sol Palvelut Oy
Stora Enso Oyj
Suomen 3M Oy
T-Media
Tokmanni Oy
Tunturi-Hellberg Oy Ltd
Unidos Oy
Verso Globe Oy
VMP Group
VR-Yhtymä Oy
Wellabled Oy
World of Management
Wärtsilä Oyj Abp
Xpedio Oy

Kansalaisjärjestöt ja yhdistykset

HENRY ry
Lihastautiliitto ry
Plan International Suomi
Raha-automaattiyhdistys RAY
Suomen Unicef ry
Suomen Ympäristökasvatuksen
Seura ry
Vammaisten lasten ja nuorten
tukisäätiö
VATES-säätiö
Väestöliitto ry

Edunvalvontajärjestöt

Kehitysvammaliitto ry
Sosiaalialan Työnantajat ry
Suomen Ekonomit

Oppilaitokset

Amiedu
Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu
Helsingin aikuisopisto
Kaakkois-Suomen
Ammattikorkeakoulu Oy
Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy
Tampereen Aikuiskoulutuskeskus
TAKK

Julkinen sektori ja muut toimijat

Lasten Päivän Säätiö
Sisäministeriö
Sitra
Työ- ja elinkeinoministeriö

FIBS
Parempaa liiketoimintaa

www.fibsry.fi